

Ændringsforslag stillet den 2. juni 2025 uden for betænkningen

Ændringsforslag

til 2. behandling af

Forslag til lov om forsvarssamarbejde mellem Danmark og Amerikas Forenede Stater m.v.

[af forsvarsministeren (Troels Lund Poulsen)]

Af *Theresa Scavenius* (UFG):

Til § 2

Til § 1

9) Efter stk. 1 indsættes:

»Stk. 01. Amerikanske styrker må ikke stationere atomvåben i Danmark, medmindre Folketinget giver sit samtykke til det.«

[Stationering af atomvåben]

10) Efter stk. 1 indsættes:

»Stk. 02. Videreførelse af forsvarssamarbejdsaftalen ud over den 10-årige periode efter aftalens artikel 30, stk. 1, kræver Folketingets samtykke.«

[Folketingets samtykke til videreførelse af forsvarssamarbejdsaftalen]

11) Efter stk. 1 indsættes:

»Stk. 03. Etablering af yderligere anlæg og områder til brug for de amerikanske styrker i Danmark ud over dem, der er nævnt i bilag A til forsvarssamarbejdsaftalen, kan kun ske med Folketingets samtykke.«

[Etablering af øvrige anlæg og områder kræver Folketingets samtykke]

12) Efter stk. 1 indsættes:

»Stk. 04. I tilfælde af at Danmark eller et land fra rigsfællesskabet og Amerikas Forenede Stater indgår i en væbnet konflikt mod hinanden, skal Folketinget tage stilling til, om forsvarssamarbejdet bør fortsættes, opsiges eller begrænses.«

[Folketingets stillingtagen til fortsættelse af forsvarssamarbejdet i tilfældet af væbnet konflikt mellem Danmark og Amerikas Forenede Stater]

13) Efter stk. 1 indsættes:

»Stk. 01. De amerikanske militære myndigheder kan udelukkende udøve jurisdiktion over for medlemmer af de amerikanske styrker og ikke over for civile danske statsborgere, jf. NATO SOFA, artikel VII, nr. 4.

Stk. 02. De amerikanske militære myndigheder kan udelukkende udøve jurisdiktion over for medlemmer af de amerikanske styrker inden for de aftalte baser, jf. NATO SOFA, artikel VII, nr. 4.«

[Præcisering af de amerikanske militære myndigheders jurisdiktion]

14) Efter stk. 1 indsættes:

»Stk. 03. Frafald af dansk strafferetlig jurisdiktion gælder kun i sager om

- skade på eller sikkerhed for medlemmer af den amerikanske styrke eller deres materiel, eller
- ved handlinger under officiel tjeneste for det amerikanske militær.«

[Præcisering af, hvornår dansk jurisdiktion kan frafaldes]

Til § 13

15) *Paragraffen* udgår.

[Databeskyttelsesloven]

Nye paragraffer

16) Efter § 14 indsættes som ny paragraf:

»§ 01. Den danske regering skal sikre, at krænkelse af menneskerettighedskonventioner ikke foregår fra dansk territorium, herunder på de aftalte amerikanske baseområder. Regeringen skal herunder sikre, at Folketingets Ombudsmand og Danmarks nationale forebyggelsesmekanisme

mod tortur efter OPCAT-protokollen kan få adgang til de amerikanske baseområder, hvis der opstår mistanke om, at der foregår krænkelse af menneskerettighedskonventioner på de amerikanske baseområder på dansk jord.

Stk. 2. Den danske regering skal sikre, at krænkelse af andre staters rettigheder ikke udgår fra dansk territorium, herunder fra de aftalte amerikanske baseområder. Regeringen skal herunder sikre, at Folketingets Ombudsmand og Danmarks nationale forebyggelsesmekanisme mod tortur efter OPCAT-protokollen kan få adgang til de amerikanske baseområder, hvis der opstår mistanke om, at der foregår krænkelse af andre staters rettigheder på de amerikanske baseområder på dansk jord.

Stk. 3. Hvis der rejses sager om brud på internationale konventioner eller krænkelse af andre staters rettigheder på de amerikanske baseområder, jf. stk. 1 og 2, skal den danske regering sikre, at sagerne indbringes for en dansk domstol.«
[Adgang til amerikanske baseområder for Ombudsmanden og Danmarks nationale forebyggelsesmekanisme mod tortur efter OPCAT-protokollen]

17) Efter § 14 indsættes som ny paragraf:

»§ 02. I tilfælde af at der foregår våbeneksport fra eller gennem de amerikanske baseområder på dansk territorium, skal eksporten foregå i overensstemmelse med FN's våbenhandelstraktat, og våbeneksportkontrollen skal ske i overensstemmelse med traktatens artikel 4. Den danske regering har pligt til at føre tilsyn hermed på de amerikanske baseområder i Danmark.«
[Våbeneksport]

18) Efter § 14 indsættes som ny paragraf:

»§ 03. Senest 5 år efter forsvarssamarbejdsaftalens ikrafttræden skal forsvarsministeren udarbejde en skriftlig redegørelse til Folketinget om aftalens gennemførelse og virkning. Redegørelsen forelægges Folketinget til drøftelse i form af en redegørelsesdebat.

Stk. 2. På baggrund af redegørelsen kan Folketinget trække sit samtykke til forsvarssamarbejdsaftalen tilbage.«
[Udarbejdelse af skriftlig redegørelse om forsvarssamarbejdsaftalen til Folketinget]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 9

Med ændringsforslaget foreslås det fastsat som § 1, stk. 2, at amerikanske styrker ikke må stationere atomvåben i Danmark eller et land i rigsfællesskabet, medmindre Folketinget giver sit samtykke til det. Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at amerikanske styrker ikke må stationere atomvåben i Danmark, medmindre Folketinget giver sit samtykke til det.

Formålet med ændringsforslaget er at styrke den demokratiske kontrol med aftalen og sikre, at der ikke ændres på dansk atompolitik uden Folketingets samtykke.

Til nr. 10

Med ændringsforslaget foreslås det, at der indsættes et § 1, stk. 3, hvorefter en videreførelse af forsvarssamarbejdsaftalen ud over den 10-årige periode efter aftalens artikel 30, stk. 1, kræver Folketingets samtykke.

Det følger af forsvarssamarbejdsaftalens artikel 30, stk. 1, at aftalen træder i kraft på datoen for den sidste note i Danmarks eller USA's noteudveksling, der angiver, at hver part har gennemført de interne procedurer, der er nødvendige for aftalens ikrafttræden.

Det følger videre af forsvarssamarbejdsaftalens artikel 30, stk. 4, at aftalen gælder for en indledende periode på 10 år. Efter den indledende periode fortsætter aftalen med at være i kraft, men kan opsiges af en af parterne med 1 års skriftligt varsel til den anden part ad diplomatiske kanaler. Den foreslåede bestemmelse har til formål at sikre, at en videreførelse af forsvarssamarbejdsaftalen efter den indledende 10-årige periode kræver Folketingets samtykke.

Formålet med ændringsforslaget er at styrke den demokratiske kontrol med aftalen og sikre, at en forlængelse af aftalen ud over de 10 år ikke kan ske uden Folketingets samtykke.

Til nr. 11

Med ændringsforslaget foreslås det fastsat som § 1, stk. 4, at etablering af yderligere anlæg og områder til brug for de amerikanske styrker i Danmark ud over dem, der er nævnt i bilag A til forsvarssamarbejdsaftalen, kun kan ske med Folketingets samtykke.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at der skal indhentes samtykke fra Folketinget, inden der kan indgås aftale om etablering af yderligere anlæg eller områder til de amerikanske styrkers brug på andre lokaliteter end de tre flyvestationer i Karup, Skrydstrup og Aalborg, som er oplistet i bilag A til forsvarssamarbejdsaftalen.

Til nr. 12

Med ændringsforslaget foreslås det, at der i § 1, stk. 5, fastsættes en bestemmelse, hvorefter Folketinget skal tage stilling til, om forsvarssamarbejdet bør fortsættes, opsiges eller begrænses, i tilfælde af at Danmark eller et land fra rigsfællesskabet og Amerikas Forenede Stater indgår i en væbnet konflikt mod hinanden. Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at Folketinget skal tage stilling til, om forsvarssamarbejdet bør fortsættes, opsiges eller begrænses, i tilfælde af at Kongeriget Danmark eller et land fra rigsfællesskabet og Amerikas Forenede Stater indgår i en krigssituation med hinanden.

Formålet med ændringsforslaget er at styrke den demokratiske kontrol med aftalen og sikre, at aftalen kun er gældende i fredstid.

Til nr. 13

Ændringsforslagets formål er at sikre, at aftalen ikke strider med den danske grundlov, hvor det kun er danske myndigheder, der må udøve myndighed over danske statsborgere på dansk territorium, hvorfor det præciseres, at amerikansk jurisdiktion er afgrænset til kun at gælde for medlemmer af

de amerikanske styrker (stk. 2) og afgrænset til kun at være på baserne (stk. 3).

Grundet uklarheder i »Aftale om forsvarssamarbejde mellem regeringen i Danmark og regeringen i Amerikas Forenede Stater«, har ændringsforslaget til formål at præcisere § 2, så de amerikanske militære myndigheders jurisdiktion og magtanvendelse afgrænses til kun at gælde over for medlemmer af de amerikanske styrker og kun inden for de aftalte baser, og således mindske risiko for tvivl om gældende jurisdiktion i sager, der afviger fra dette, og således sikre, at forsvarssamarbejdet følger NATO SOFA, artikel VII, nr. 4, der lyder: »The foregoing provisions of this Article shall not imply any right for the military authorities of the sending State to exercise jurisdiction over persons who are nationals of or ordinarily resident in the receiving State, unless they are members of the force of the sending State.«

Det bemærkes også, at der i forsvarssamarbejdsaftalen mellem den norske regering og regeringen i Amerikas Forenede Stater, henvises til NATO SOFA, artikel VII, nr. 4, på samme måde for at præcisere nævnte forhold, hvilket er udeladt i forsvarssamarbejdsaftalen mellem regeringen i Danmark og regeringen i Amerikas Forenede Stater.

Til nr. 14

Ændringsforslagets formål er at sikre, at lovforslaget og forsvarssamarbejdsaftalen er i overensstemmelse med NATO SOFA, artikel VII, nr. 3, litra a og b, for at præcisere forskellen mellem gældende jurisdiktion i tjeneste og uden for tjeneste.

Til nr. 15

Med ændringsforslaget foreslås det, at lovforslagets § 13 udgår. Ændringsforslaget vil medføre, at lovforslagets § 13, hvorefter databeskyttelsesloven ikke gælder for aktiviteter omfattet af forsvarssamarbejdsaftalen, udgår af lovforslaget.

Til nr. 16

Ændringsforslaget har til formål at mindske usikkerheden i forbindelse med den danske stats pligt til overholdelse af menneskerettighedskonventioner og due diligence-principet. Med forslaget understreges og sikres regeringens mu-

lighed og ansvar for at bringe folkeretsbrud og krænkelse af andre staters rettigheder fra dansk territorium, herunder på de amerikanske baseområder, til ophør. Regeringen skal således sikre, at Folketingets Ombudsmand og Danmarks nationale forebyggelsesmekanisme mod tortur efter OPCAT-protokollen kan få adgang til de amerikanske baseområder ved mistanke om mulige brud på menneskerettighedskonventioner og ved mistanke om, at der foregår mulige brud på andre staters rettigheder fra baserne.

Ændringsforslaget indebærer samtidig, at hvis der opstår mistanke om krænkelse af menneskerettighedskonventioner eller andre staters rettigheder på de amerikanske baseområder, skal den danske regering sikre, at sagerne indbringes for en dansk domstol.

Til nr. 17

Formålet med ændringsforslaget er at sikre, at Danmark og dansk territorium ikke deltager i eller anvendes til eksport af våben og våbendele i strid med internationale konventioner.

Til nr. 18

Med ændringsforslaget foreslås det fastsat i en ny paragraf, at senest 5 år efter forsvarssamarbejdsaftalens ikrafttræden skal forsvarsministeren udarbejde en skriftlig redegørelse til Folketinget om aftalens gennemførelse og virkning.

Redegørelsen forelægges Folketinget til drøftelse i form af en redegørelsesdebat. Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at forsvarsministeren skal udarbejde en skriftlig redegørelse til Folketinget om forsvarssamarbejdsaftalens gennemførelse og virkning senest 5 år efter forsvarssamarbejdsaftalens ikrafttræden.

Redegørelsen skal omfatte en samlet evaluering af forsvarssamarbejdsaftalen, herunder samarbejdet mellem den danske og den amerikanske regering, forvaltningen af dansk jurisdiktion, den demokratiske kontrol, danske borgers retssikkerhed og øvrige principielle forhold, der udspringer af aftalens anvendelse. Redegørelsen forelægges Folketinget til drøftelse i form af en redegørelsesdebat.